

ดนตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

นางสาวแววมยุรา วิเศษสิงห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MUSIC FOR MON DANCE MON VILLAGE IN SAIYOK KANJANABURI

Miss. Waewmayura Wisadsing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of master of Arts Program in Thai Music

Department of music

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

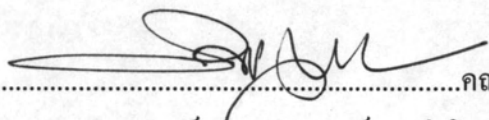
Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

490743

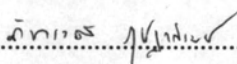
หัวข้อวิทยานิพนธ์ คณตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ
 อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
โดย นางสาวแววมยุรา วิเศษสิงห์
สาขาวิชา ดุริยางค์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูษณาภิรมย์

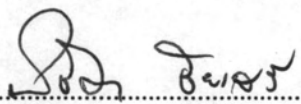
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชานณรงค์ พรุ่งโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุชกร สำโรงทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรวดี ภูษณาภิรมย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พิชิต ชัยเสรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ กาญจนา อินทรสุวานนท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์)

วามยุรา วิเศษสิงห์ : ดนตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. (MUSIC FOR MON DANCE MON VILLAGE IN SAIYOK KANCHANABURI) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์, 199 หน้า.

ชาวมอญ หมู่บ้านมอญ ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เป็นกลุ่มชาวมอญที่อพยพมาจากประเทศพม่า จึงมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากชาวมอญทั่วไปในประเทศไทย

ดนตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ เป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดโดยตรงจากชาวมอญในประเทศไทย จึงมีความแตกต่างจากดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์มอญทั่วไปในประเทศไทย ทั้งนี้ การสืบทอดดนตรีประกอบการรำมอญ โดยการสนับสนุนของ The River Kwai Jungle Rafts ให้ชาวมอญจัดการแสดงดนตรีประกอบการรำมอญเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้แบบแผนการแสดงดนตรีประกอบการรำมอญแต่ดั้งเดิมคงสืบทอดมาจนปัจจุบัน บทเพลงที่ใช้ประกอบการรำมอญ ในช่วงแรกจะมีอัตราจังหวะสองชั้นและในช่วงที่สองจะเปลี่ยนเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียว และลงจบโดยไม่ทอดจังหวะในทุกเพลง การดำเนินทำนองมีการใช้ตัวโน้ตในหนึ่งห้องเพลงมากกว่าหรือน้อยกว่าปกติ คือ 4 ตัวโน้ตหรือ 4 เสียง โดยผู้บรรเลงจะต้องกระจายตัวโน้ตให้มีจังหวะเท่ากันทุกตัวในหนึ่งห้องเพลง ในแต่ละเพลงมีการใช้เสียงที่ต่างระดับกันในขั้นคู่แปด ซึ่งเพลงมอญในลักษณะนี้ เป็นรูปแบบของเพลงมอญดั้งเดิม ซึ่งบรรพบุรุษชาวมอญได้ประพันธ์ไว้และสืบทอดกันมาจนปัจจุบัน เพลงที่มีบทร้องผู้แสดงจะต้องร้องเอง เนื้อร้องเป็นภาษามอญมีเนื้อหาเป็นการเชิญชวนให้มาเที่ยวหมู่บ้านมอญ และการเกี่ยวพาราสิระหว่างหนุ่มสาว ส่วนท่วงทีลีลาในการรำมอญมีท่วงทีที่กระฉับกระเฉง ว่องไว แต่คงความอ่อนช้อยสวยงามตามแบบฉบับชาวมอญ

ภาควิชา ดุริยางคศิลป์
สาขาวิชา ดุริยางคีไทย
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4786870635 : MAJOR THAI MUSIC

KEY WORD : MUSIC FOR MON DANCE / KANJANABURI

WAEWMAYURA WISADSING : MUSIC FOR MON DANCE MON VILLAGE IN
SAIYOK KANJANABURI. THEIS ADVISOR : ASST.PROF PATARAWDEE
PUCHADAPIROM, 199 pp.

Mon, who lives in Mon village, Tasao Saiyoke district, Kanjanaburi Province, emigrated from Myanmar. Therefore, it has a unique culture, which is different from any other Mon tribe in Thailand.

Music of Mon is supported by The River Kwai jungle Rafts, by the concept of ecotourism, which is still keep the original tradition from the past to the present.

The first part of Mon song is started by Song- Chan (quite fast rhythm) and turn to Chan- Diew (faster rhythm) in the second part. Each song is continued in playing this way and finish without making it slower at the end of the song.

The music score in each bars will be contained by four notes. Each note need to be dispersed to make it equivalent in rhythm. The pitch of each song is presented in octave.

The original tradition of Mon song was composed and acquired by an ancient Mon. The Mon song with lyric is presented in Mon language which is performed by the performance his/herself. The main content of the lyric is to invite the audiences to visit Mon village, and also intend to the way of courting youngsters.

Mon dance is not only presented into energetic, active, and lively way, but also gentle and elaborate by original tradition of Mon style.

Department Music
Field of study Thai Music
Academic year 2006

Student's signature.....
Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยพระคุณของมารดา บิดา ญาติพี่น้อง ที่ส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจให้ประพฤติในทางการศึกษา เพื่อจะนำผลของการศึกษามาพัฒนาองค์ความรู้ถ่ายทอดสู่ชนรุ่นหลัง

ด้วยความอนุเคราะห์และกำลังใจจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอจารึกไว้ในความทรงจำตลอดไป อนึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้มีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณโดยรวม ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลอย่างใกล้ชิด คอยชี้แนะและให้คำแนะนำอันเป็นทางสว่างทางปัญญาให้แก่ข้าพเจ้า

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร สำโรงทอง รองศาสตราจารย์พิชิตชัยเสรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคม พรประสิทธิ์ อาจารย์ ดร. พรประพิศ เผ่าสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์กาญจนา อินทรสุนานนท์ที่ให้วิชาความรู้ และเสียสละเวลาด้วยความเมตตาในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ นางนิตยา อ่อนทอง ผู้ให้ข้อมูลต่างๆ ในทางการศึกษา

พี่น้องชาวมอญ หมู่บ้านมอญ ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายชัชชัย ศรีวัฒน์ ผู้จัดการ The River Kwai Jungle Rafts ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ให้คำแนะนำด้านข้อมูล และยังเอื้อเฟื้อสถานที่พักให้แก่ผู้วิจัยทุกครั้งที่เดินทางไปเก็บข้อมูล ครูกองเลย อามู คุณตะ วินสตุน อองคิม อองคิน อองเย็น ชันไชย ปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่อำเภอไทรโยคทุกท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง อีกทั้งยังให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นด้วยความจริงใจตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย รวมทั้งชาวมอญท่านอื่นๆ ที่แม้จะไม่ได้ระบุชื่อ แต่ผู้วิจัยก็รู้สึกซาบซึ้งใจ

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณร้อยตำรวจเอกอำนาจ เอี่ยมใจดี รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี ที่ช่วยบันทึกภาพ และเสียสละเวลาอันมีค่าเป็นเพื่อนร่วมทางในการเก็บข้อมูลภาคสนามทุกครั้ง

ผู้วิจัยขอขอบส่วนดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ท่าน ดังกล่าวนามมาทั้งหมด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ศึกษาค้นคว้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวมอญ หมู่บ้านมอญ.....	7
2.1 ประวัติความเป็นมาของชาวมอญ.....	7
2.1.1 สาเหตุการอพยพเข้าสู่ประเทศไทย.....	8
- การอพยพเข้าสู่ประเทศไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา	
กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์.....	8
-การอพยพเข้าสู่ประเทศไทยภายหลังปี 2495.....	10
2.1.2 การตั้งถิ่นฐานของชาวมอญในประเทศไทย.....	16
2.2 ประวัติความเป็นมาจังหวัดกาญจนบุรี.....	18
2.2.1 กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดกาญจนบุรี.....	23
2.2.2 การตั้งถิ่นฐานของชาวมอญในจังหวัดกาญจนบุรี.....	26
2.3 ชาวมอญ หมู่บ้านมอญ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.....	27
2.3.1 สภาพอำเภอไทรโยค.....	28
2.3.2 การอพยพของชาวมอญ หมู่บ้านมอญ อำเภอไทรโยค	
จังหวัดกาญจนบุรี.....	35
2.3.3 สภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปของชาวมอญ หมู่บ้านมอญ	
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.....	38
2.3.4 การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของหมู่บ้านมอญ.....	39
2.4 การสืบทอดวัฒนธรรมของชาวมอญ หมู่บ้านมอญ.....	51

บทที่ 3 ดนตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ	
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.....	68
3.1 องค์ประกอบของดนตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ.....	72
3.1.1 องค์ประกอบด้านบุคคล.....	72
3.1.2 องค์ประกอบด้านดนตรี.....	92
- เครื่องดนตรี.....	92
- การประสมวง.....	104
- บทเพลง.....	105
3.2 รูปแบบการแสดงรำมอญ หมู่บ้านมอญ.....	109
3.2.1 องค์ประกอบด้านการแสดง.....	109
- พิธีกรรมก่อนการแสดง.....	109
- ลักษณะการแสดงรำมอญ.....	110
- ท่วงทีลีลาในการรำ.....	121
- เนื้อหาสาระของการแสดง.....	121
- ขั้นตอนการแสดง.....	122
- การแต่งกายของผู้แสดง.....	122
- สถานที่แสดง.....	124
3.3 การสืบทอดดนตรีประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ.....	125
บทที่ 4 การวิเคราะห์เพลงประกอบการรำมอญ หมู่บ้านมอญ	
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.....	130
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	190
รายการอ้างอิง.....	193
ภาคผนวก.....	195
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	199